

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Communions Dispositio

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Unde vitanda superfluo sumendi pure, aut maiores hostias.

plures, & perfectiores actus charitatis: non est tamen dicendum, quod aliquis percipiat maiorem gratiam, quia sumit majores, aut plures Hostias, aut quia diutius hæret in illis digerendis. Unde non est cur aliqui occasionem sumant, ut inter communicandum plures Hostias suscipiant: nam id quoque continget si diutius se ad Communionem disponant. Vide Fagundez *part. 3. lib. 4. cap. 1. nu. 11. par. 3. tract. 6. resolut. 6. §.* Notandum est.

An verò conferat maiore gratiam sub utraque specie, quam sub una tantum? Alique negant. Alii affirmant.

27. Sed an consequatur maiorem gratiam communicans sub duplici specie, quam sub una. Caiet. *in 3. p. quæst. 80. art. 12.* & alii negant; quia uterque Christi Corpus, & Sanguinem æqualiter sumit. Sed Hurtad. *de Euch. disp. 10. diff. 6.* & alii affirmant, quod etiam sentit Clemens VI. *in Bulla ad Regem Angliæ*, an. 1341. dum Angliæ Regi concessit, ut sub utraque specie communicaret. Probatum autem hæc opinio: quia qualibet species ratione sui diversimodè gratiam significat, & confert; ergo unaquæque speciem gratiæ gradum producit; Antecedens probatur, quia species panis significat, & confert gratiam ut satiãntem, quia per modum cibi, vinum verò significat, & confert ut refrigerantem per modum potus. Utraque sententia est probabilis. Certum autem est, neminem excepto Sacerdote celebrante, teneri ex iure divino communicare sub utraque specie, ut garrunt Hæretici. Et Ecclesiam iustissimis rationibus talem Communionem laicis interdixisse. *part. 3. tr. 4. resolut. 97. Et part. 5. tract. 13. resolutione 29.*

Sacra Communio per se non remittit peccatum, nec confert primam gratiam. Nisi in duobus casibus per accidens.

28. Petes hic primò. An Eucharistia remittat peccatum mortale, & conferat primam gratiam? Respondeo negativè, per se loquendo. Nam hoc Sacramentum institutum est per modum cibi, qui non conferat vitam, sed conservat. Ita Trident. *sess. 6. cap. 2. Et can. 5.* Potest tamen contingere casus, in quo peccatum mortale remittat, & primam gratiam conferat. Et erit primò si quis post diligentem discussionem non recordatus peccati mortalis quod revera habet, ad hoc Sacramentum saltem contritus ac-

cedat. Secundò, si quis conficiat peccatum mortale, urgente necessitate communicandi, & deficiente Confessario, communicat cum attritione putata contritione. *part. 3. tract. 6. resolut. 98. §. Ex his.*

29. Petes secundò, an possit dari casus, in quo quis communicans nec gratiam consequatur, nec peccatum committat? Et Richardus *in 4. disp. 9. quæst. 2. artic. 2.* negativè respondet. Nam vel is accedit post examen conscientiæ, vel sine illo. Si primò, nullum posuit obicem, & idèò gratiam consequetur. Si secundum, indignè communicat, & idèò peccat. Sed Suarez *tom. 3. disp. 63. sect. 2.* & Fagundez *part. 3. lib. 4. cap. 2. num. 14.* dicunt, posse contingere. Et casum fore, si quis post diligens conscientiæ examen non recordatus peccati, quod revera habet, sine ullo dolore ad Sacramentum accederet. Is enim non peccabit, quia non tenetur elicere dolorem de peccato, quod non venit in mentem: nec acquirat gratiam, quia habet obicem peccati, si nullum Sacramentum habet vim delendi peccatum mortale absque dolore. *part. 3. tr. 6. resolut. 98.*

30. Adverte hic ex Villalobos *tom. 1. tract. 7. diff. 31. num. 3.* quod si Sacerdos post sumptionem Hostiæ cum obice, ante sumptionem Calicis contereret, gratiam reciperet; nam talis sumptio esset moraliter distincta. Quod etiam ait contingere, si quis recipiendò duas formulas, ante sumptionem secundæ actum contritionis eliceret. *part. 5. tract. 13. resolut. 29. §. Notandum est.*

COMMUNIONIS

Dispositio.

31. Iniegra ad Communionem dispositio consurgit ex novem requisitis in his duobus versibus contentis.

Lotus discretus, sanus, ieiunus, Et apertus.

Contritus, fassus, mūdus, recteq; paratus.

32. Primò ergo communicans debet esse LOTVS, id est baptizatus. Soto *in 4. dist. 7. quæst. unie. art. 7. prop. 3.* putavit, debere esse quoq; confirmatum; ita

An verò possit aliquando communicans non consequi gratiam, nec peccatum committeret?

Ambiguum.

Certe Sacerdos, qui sumeret Hostiam in peccato, & statim contereretur, acquireret gratiam per sumptionem Calicis.

Communicans debet esse in primis baptizatus. Non autem confirmatus.

ut si non confirmatus communicaret, peccaret saltem venialiter. Sed tale peccatum ex nulla ratione deducitur. Nam usus Ecclesie, quod post Baptismum succederet confirmatio, mox verò Euchariſtia, jam exolevit. Ita Præpoſitus in 3. part. 9. 72 art. 8. n. 38. part. 4. tr. 4. resol. 5. 0 §. Nota ſecundò.

Item diſcretus. Unde non ſunt communicandi pueri.

33. Secundò, debet eſſe DISCRETUS, id eſt habere debet uſum rationis. Ex quo à Communione arcendi ſunt in primis pueri ante ſeptennium. Imò etiam poſt, ante pubertatem; nam ut ſupra n. 3. diximus non ſtatim, ac puer tenetur conſiteri, tenetur & poteſt communicare: nam major diſcretio requiritur ad hoc, quam ad illud Sacramentum. Sed quia contraria opinio Sancii ſelecti diſputat. 26. eſt probabilis, Confeſſarii non ſunt multum ſcrupuloſi in danda Communione pueris, ubi certum erit, eos uſum rationis habere. part. 3. tr. 6. resol. 70 §. Ex quibus.

Aut perperno fatui. Nifi aliquando ſui com. potes fue. rint, & per illud tempus vixerint.

34. Deinde arcendi ſunt à Communione fatui, quibus, ſi fatui ſint à natiuitate; numquam proſus impertinenda eſt Sacra Commuatio, ſi verò ſui com. potes aliquando fuerunt, impertinenda eſt in articulo mortis: tum quia id præcipitur in Concilio Carthaginenſi IV. & Arauſicano I. tum quia in ejuſmodi hominibus eſt ſaltem devotio virtualis erga Euchariſtiam, quam Eccleſie pietas in illis iudicat, quotieſcumque conſtat, illos poſt Baptiſmum Chriſtianè vixiſſe, nec in mortali culpa amētes evaſiſſe; ergo illis ſaltem in mortis articulo præbenda eſt, in quo ex præcepto divino eam accipere tenebantur. Ita Granadus in 3. part. controverſ. 6. tr. 10. diſp. 5. num. 3. & alii contra Sa. v. Euchariſtiam. num. 3. part. 4. tract. 14. resol. 78. & part. 5. tract. 3. resol. 46.

Et hic quidam ſolū in articulo mortis.

35. Imò Angles in 4. ſentent. docuit, tales amētes debere quotannis communicari. Et Sancius ſelecti diſp. 16. num. 6. toties, quoties petierint. Sed hic loquitur nimis laxè. Angles etiam opinio in verè fatuis non eſt admittenda, quia Eccleſia illos communicare permittit tantum in mortis articulo.

Semifatui verò permitti poſſunt quotannis.

Admitti igitur poteſt in ſemifatuis, qui aliquem, ſed imperfectum rationis uſum naſti ſunt. Et ita etiam docet Henriquez lib. 8. cap. 42. n. 3. part. 2. tractat. 14. resol. 79. & part. 5. tract. 3. resol. 46. §. 1. in fine.

36. ¶ Et tandem arcendi ſunt furdi, & ſimul muti à natiuitate: qui poſt diligentem inſtructionem per nutus, & ſigna non potuerunt huius Sacramenti naturam, & valorem percipere. Sin autem perceperint, præberi illis debet, non ſolum in mortis articulo, ut dictum eſt num. 14. ſed etiam quotannis in Paſchate, ut dictum eſt, num. 5.

Sicut etiam ei, qui mutus & furduſ natus eſt, ſi aliquando ter inſeruetur ſit.

37. Tertio communicans debet eſſe SANUS. Ex quo capite arcendi ſunt à Communione illi tantum infirmi, in quibus obſequentes vomitus, & tuſſim timetur aliqua irreverentia Sacramenti.

Item communicans debet eſſe ſanus.

38. In quo caſu ait Sancius ſelecti diſputat. 38. num. 2. quod ſi vomitus contingat poſt cibum, vel potum, quem quantumvis exiguum ſtomachus non patiat, ſed ſtatim in propria ſpecie ſuſum, aut deorſum expellat, Euchariſtia non debet adminiſtrari. Si autem modicum cibum retineat miniſtrari poſſe in exigua quantitate, facta prius experientia cum particula non confeſcrata. Sin verò vomitus contingat ex ſola corporis ægitudine abſque alia ſumptione, miniſtrari non debere, niſi per ſex horas ceſſaverit. Nam tunc iudicari poteſt omnino ceſſaſſe, de quo conſulendum eſſe Medicum: ſi verò hic abſit, communicandum fore tunc, quando iudicatur, vomitum ſaltem ceſſaturum eſſe per horam. Et ſi tunc per accidens contingat, exomi ſacram buccellam, accipendam, & in loco aliquo ſacro reponendam, & corruptas poſtea ſpecies in Sacrarium projiciendas, part. 2. tractatu 14. reſolutione 78. §. Tales, verſ. ſed hæc omnia, & parte 5. tractatu 3. resol. 55.

Ut abſit vomitum. De quo vide notabile doctrinam Sancii.

39. ¶ Quarto, communicans debet eſſe JEJUNUS. Quod intellige extra caſum neceſſitatis, ut dicemus infra: extra quem ſi quis communicaret non je-

Item debet eſſe jejunus extra neceſſitatem.

juvus, committeret sacrilegium mortale, & si accedit prava animæ dispositio, aliqui dicunt fore duo sacrilegia: quia virtus Religionis bis violaretur, & diversimodè, nimirum accedendo absque puritate animæ ex jure naturali divino requisita, & absque puritate corporali ex jure Ecclesiastico. Sed ego existimo cum Hurtado de Sacram. disput. 5. diff. 1. esse unum tantum peccatum, licet gravius: quia duo illi tituli malitiæ opponuntur eidem virtuti Religionis eodem modo, id est contra reverentiam debitam Sacramento: quod enim procedat ex diversis præceptis, parum refert, quia peccata non multiplicantur propter multitudinem præceptorum, part. 4. tr. 4. resol. 195.

*Sed si quis cum mortali, & post es-
bit, commu-
nicaret, non
duo, sed unum
committeret
sacrilegium.*

*Jejunium in-
quam, esse
debet jesu-
nio naturali
quod non ad-
mittit parvi-
tatem mate-
ria.*

40. Porro jejunium ad Communio-
nem prærequiritum Gotfredus, & Præ-
positus apud Hurtad. de Sacram. Eucha-
rist. disp. 9. difficult. 19. dicunt esse Eccle-
siasticum, quia præcipitur ab Ecclesia,
& idè intelligi eo modo, quo ipsa in
Quadragesima, & Quatuor temporibus
jejunium præcipit. Alii apud eundem
dicunt, in hoc jejunio dari parvitatem
materiæ, & sic communicantem post
modicum cibum, vel potum, peccare
tantum venialiter. Sed utraque hæc opi-
nio est improbabilis. Nam Ecclesia
non prohibet sumptionem cibi, aut po-
tus ante Communionem, sed Commu-
nionem post cibum, vel potum, quod
præceptum simpliciter violatur per
Communionem post cibum, vel potum
modicissimum. Unde Concilium Toletanum
7. can. 2. relatum in cap. nihil qu. 1
dicit, nullus post cibum potumque quem-
libet minimum sumptum Missas facere præ-
sumat. Ita ipse Hurtado, & alii commu-
niter, p. 5. tr. 5. res. 12.

*Nisi aliquid
sumatur per
modum salivæ.*

*Quid si mu-
sca casu in os
apertum in-
traret?*

*Aut ablus,
aqua gutta
stragisset?*

41. Cæterum non violatur hoc jeju-
nium, si saliva, vel aliquid per modum
salivæ trajiciatur. Per modum salivæ, ait
Granado in 3. pars. contr. 6. disp. 8. n. 8. tra-
jici, minimum, quod inadvertenter tra-
jicitur, & ex Henriquez apud ipsum, si
musca in os apertum casu intraverit. Ro-
driquez verò apud eundem, aquam ad
captum putaminis avellane inadverten-

ter deglutitam censeri tractam per
modum salivæ. Ipse verò rem restrin-
gendam potius esse ait, quam dilatan-
dam, ibid. s. Non desinam.

42. Sed quid dicendum est de sum-
ptione tabachi, & traiectione reliquia-
rum cibi præcedentis diei dentibus ad-
hærentium. Quoad tabachum respondet
Anton. de Leone p. 2. s. 4. n. 10. naturale
jejunium frangere sive in pulvere, sive
in folio, aut fumo sumatur; quia de fo-
lio, & pulvere semper aliquid in stoma-
chum trajicitur, & parum refert, quod
sit nutritivum, vel ne: existimat en-
im, monetam, lapillos, ceram, &c.
frangere jejunium: si advertenter, & vo-
luntariè deglutiantur. Fumum verò
nutrire: quia aliqui narrantur solo fu-
mo vitam ad aliquos dies distulisse.
Et quamvis ex natura sua non sit pota-
bilis, sicuti tamen ab ejus familiaribus per
modum potus, & nutrimenti. Adducit
etiam duo Concilia Provincialia, scilicet
Limensis III. art. 3. cap. 20. & Mexi-
canum III. lib. 4. tit. 15. cap. 13. sumptionem
tabachi sacerdotibus celebraturis,
aliisque communionem suscepturis pro-
hibentia. Sed ipse cum Alphonso de
Leone de off. Capell. quest. 8. sectio. 17. cap. 2.
num. 134. nego, tabachum in folio, &
pulvere jejunium frangere: quia ex Con-
cilio Toletano VII. superius cit. solum
prohibetur cibus, & potus, & ex Fa-
gundes pr. 3. lib. 3. cap. 5. numer. 14. &
alii non frangitur jejunium, nisi cibus,
& potus sumantur per os, & trans-
mittantur ad stomachum per vitali ac-
tionem comestivam, & potativam. At verò
tabachus in pulvere, & solo sumitur
per nares, per quas, ait Suarez in 3. part.
tom. 3. disputat. 68. sect. 4. s. Quares rursus:
qui aliquantulum aquæ reciperet,
non frangeret jejunium. Quod si ali-
quando tabachus in folio sumatur per
os, tunc neque frangit, nisi deglutiatur.
Ita Præpositus in 3. p. q. 80. art. 8. dub. 1.
n. 39. & alii dicunt licere ante commu-
nionem aromatori imponere, & den-
tibus conterere, dummodo nihil de-
glutiat. Imò Tannerus tom. 4. disput. 5.
quest. 8. art. 8. not. 1. putat, nec frangi je-
junium,

*Negant ali-
qui frangi
jejunium.
Quod dicen-
dum de iis,
qui tabachum
sumunt.*

*Sive in fo-
lio, aut pul-
vere.*

junium, si modicum quid ex illis saliva
incorporatum in stomachum decidat.
Idem dicendum puto de tabachi fumo,
quod universaliter de omni fumo do-
cet Granado in 3. part. contr. 6. tr. 10. disp.
5. num. 4. etiam si sit tantæ quantitatis,
ut ad aliqualem nutritionem sufficiat,
quia fumus non fumitur per modum ci-
bi; cum non sumatur per comestionem,
sed per respirationem. Adde: falsum esse,
quod fumus nutriat, & historias,
quas Leo adducit, non esse facile cre-
dendas, ut notat Dandinus de anim. lib. 2
comm. 53. digress. 25. Et tandem, fumum
tabachi non transmitti in stomachum,
sed statim per nares exire. Ad argumen-
ta supra facta patet ex dictis. Ad aucto-
ritates Conciliorum responderet, taba-
chi fumptionem prohibuisse, ratione
vomitus, quem in illis partibus provocat.
part. 5. tr. 13. res. 1.

Sicrinus
171.

Et si quis
comederet
terram, mo-
netiam, frag-
mentum me-
talli plumbi,
auri &c. ossa
fructuum,
ceram, &c.
Etiam si illa
ideret per
modum
cibi.

43. Igitur tabachus non frangit ieiunium, quia non est nutritivum. Quod universaliter etiam dic de omni eo, quod nutritivum non est, etiam si per modum cibi sumatur: quia applicatio agentis non potest facere de non cibo cibum, & Ecclesia solum cibum prohibuit. Ita S. Juan par. 1. de Euchar. quest. 7. art. 10. quamvis Granad de Sacram. contr. 6. tract. 10. disp. 7. numero 6. contra sentiat. Sic non frangit ieiunium terra, charta, moneta, plumbum, aurum, &c. Quod ulterius confirmatur, quia ieiunium naturale, & Ecclesiasticum solum differunt in hoc, quod in illo non datur parvitas materię, in hoc datur; ergo quidquid in magna quantitate non frangit Ecclesiasticum, non potest frangere naturale: talia sunt cera, plumbum, & omnia reeentia cum aliis similibus (nec enim plumbum, & ceram in quavis quantitate comedens in Vigilia, frangit ieiunium, ut ait Lugo de Euchar. disp. 15. sect. 2. num. 29.) ergo, &c. neque dicas, aurum nutrire, quia interdum adhibetur in medicamento, quia id non facit, nisi contusum, & in pulverem redactum, quo pacto aleari potest a stomacho, minime vero integrum, ut de illo loquimur. *ibid.* §. *Primum, vers. dico igitur, & olim in parte*

2. tract. 14. resolutione 72 & par. 3. tract. 4. resolut. 38

44. Quod autem attinet ad reliquias cibi diei præcedentis dentibus adhærentes, Vasquez in 3. par. tom. 3. disp. 11. c. 4. numer. 30. & alii dicunt, ieiunium frangere, si mane deglutiantur ex industria, secus si casu. Nugn. vero in 3. par. tom. 1. question. 8. articul. 8. putat, reliquiam magnam frangere etiam si casu traiciatur: quia reliquię non deglutuntur per modum salivę, sed per modum cibi. Sed ego non damnarem de mortali communicante post voluntariam reliquiarum traiectionem: quia contraria opinio Ochagavia de Euchar. tract. 2. de Euch. off. quest. 12. num. 7. est probabilis, & talis visa est Suar. in 3. par. tom. 3. disp. 68. sect. 4. & aliis. Eamque Coninch de Sacram. quest. 80. art. 8. numer. 47. duab. rationibus confirmat, & quia talis traiectio pertinet ad comestionem præcedens potius, quam præsentis diei. Et quia sumuntur per modum salivę, cum non veniant ab extrinseco, p. 3. tr. 4. res. 37 & p. 4. tr. 4. res. 104

At quid ascendum de reliquiis cibi hesterni dentibus affixis? Vasqu. air frangere, si voluntarie traiciantur

Sed probabili est non frangere:

45. Contra vero, si Sacerdos, vel alius, saccharum in os sero immittat, paulatim deglutendum, & durer post mediam noctem, naturale ieiunium frangit: quia, dum paulatim traicit, illud comedit usque ad ultimam consumptionem: & illud, quod post mediam noctem traicit, non tamen est reliquium præcedentis, quam postremum præsentis comestionis. Alias posset quis sero in os cibum immittere, & mane mandere, ac deglutire sine præiudicio ieiunii naturalis, quod est absurdum. Ita Suarez in 3. par. tom. 3. disput. 16. sect. 4. Sed Tabiena v. Communicare, §. 49. putat, neque hoc pacto ieiunium solvi, & ad solutionem ieiunii requirit immisionem cibi in os ipsa ieiunii die par. 2. tract. 14. res. 51.

Frangere vero saccharum sero in os immissum paulatim traicendum, si durer post mediam noctem. Quamvis aliqui etiam in hoc casu negent frangere.

46. † Ieiunium autem hoc naturale, streit & Ecclesiasticum incipit a media nocte, post quam parum refert, si comedens dormiat, & cibum digerat, non enim prohibetur stomachi qualicumque præoccupatio, sed sola præoccupatio per-

Hoc ieiunium incipit a media nocte.

per comestionem ipsa die. Unde, si quis paulò ante mediam noctem in dominica concurrente Vigilia Nativitatis comédisset, statim post mediam noctem celebrare posset, quamvis stomachus plenus sit, *part. 3. tract. 4. res. 44. §. Notandum.*

Post primū horo egii pulsū. Vbi non est, nisi unum.

47. Porrò media non significatur per primum horologii pulsū ex duodecim Hispanorum. († Nam horologia Itala non significant ex instituto mediam noctem. †) Quod enim duodecim signa dantur, id fit: quia non possunt plura horæ unico pulsu signari. Igitur post primum pulsū non potest aliquid deglutiri, & ut ait Sancius *select. 42. numer. 20.* qui buccellam masticat, si vult communicare, post primum pulsū ejiciat, & si infra primum & ultimum pulsū bibat, communicare non posse, *p. 3. tract. 4. res. 36. §. Notandum.* Quæ omnia procedunt, ubi unicum est horologium. Nam ubi plura sunt, qui comederet post datam mediam noctem ab uno, & post comestionem daretur ab alio, posset mane communicare, quia plura & diversa horologia se habent & plures opiniones probabiles, quarum quilibet sequi possumus, & nullam determinatè sequi tenemur: nisi tamen primum valde justum sit, & affixè mensuratum: ita Sanchez *de matr. tom. 1. lib. 2. disp. 41. num. 4.* contra Rodriguez *sum. no. v. edit. tomo 1. capite 105. num. 6. parte 3. tract. 4. resolutione 36. & par. 4. tr. 3. res. 19.*

Et probabile est, communicare posse eum qui dubitat, an alii quid trajecterit.

48. Sed an possit communicare dubius, an aliquid cibi, vel potus post mediam noctem sumpserit: Negative respondet Fagundes *p. 3. lib. 3. cap. 5. num. 18.* quia possessio stat pro præcepto, non pro communicante. Sed probabilis & tuta est opinio Sancii *select. disput. 42.* quod si talis deponat dubium practicum, judicans quod hic & nunc communicare sibi liceat, communicare possit, etiã si maneat in dubio speculativo. Quod etiam docet Layman *lib. 1. tr. 1. c. 5. §. 4. n. 36.* addens, non teneri à communione abstinerere, qui aliquid ruminans, dubitat, an aliquid deglutiverit, si in utramque partem inclinare possit, *p. 3. tr. 4. res. 29.*

Dummodò deponat dubium practicum.

49. Porrò ab hoc præcepto jejunii eximitur infirmus, hic enim communicare potest non jejunus adimplendum præceptum divinum pro tempore mortis: non solum autem potest, sed si illo die periculum timeatur, etiam debet, quamvis periculum urgere cœperit, post meridiem, & ipse mane ut sanus communicaverit, & multo magis si in Paschate, vel ante multum tempus, ut supra diximus *numer. 9.* † Toletus *lib. 2. cap. 28. numer. 4.* putat, infirmum communicare etiam posse post portionem, ad implendum præceptum Ecclesiasticum, si portio absque gravi nocimento differri non possit. Sed hoc Præpositus *in 3. p. quæstion. 80. artic. 8. dub. 2. num. 4.* non admittit, cum in tali casu Communio differri possit: Ecclesia namque non intendit obligare ad Communionem eum, qui non potest communicare jejunus, *par. 4. tractat. 4. res. 104. §. Notandum est.*

Porrò infirmus communicare potest post cibum adimplendum præceptum divinum.

Non autem Ecclesiasticum.

50. Cæterum Vasquez *in 3. par. tom. 3. disput. 211. cap. 4. numer. 38.* putat infirmum non jejunum per modum viatici semel tantum communicare posse in una, & eadem infirmitate; quia per unam Communionem satisfacit præcepto Communions. Sed communis DD. sententia, & fidelium usus stat in contrarium: & ratio est; quia hoc Sacramentum non solum datur infirmo, ut satisfaciat præcepto, ut ipse supponit, sed etiam in præsidium contra tentationes, quæ cum morituro sæpe occurrant, sæpe etiam subveniri debet. Unde Concilium Constantense *sess. 13.* permittit Communionem ægroti non jejunò absque limitatione, vide Granadum *in 3. part. contr. 6. tractat. 10. disput. 8. num. 9. part. 2. tract. 14. res. 74. & par. 5. t. 3. res. 37.* Verum est, quod inter unam, & aliam ægroti Communionem aliquod tempus debet intercedere; quod Navarrus *par. 2. lib. 5. conclus. 41.* ait debere esse multum arbitrio boni viri: Aonii, sed nimis rigidè, triginta dierum. Nugnus *in 3. par. tom. 1. quæst. 80. artic. 8. decem, vel octo.* Sylvius *in 3. p. quæst. 80. art. 9. septem.* Ego cum Pollevino

Et communicare per modum viatici potest multoties.

Dummodò intercedant sex dies.

de off. Cur. cap. 8. num. 21. lex. Addit Layman. lib. 5. tractat. 4. cap. 6. num. 20. ex justa causa, ut si quis difficile à Communionem abstinere, quia affectus ob devotionem sapius communicare posse statim altero die communicare non jejunium, dummodo mortis periculum instare videatur. Inquam sententiam inclinasse postea Vasquez, notat S. Iuan. tom. 1. quest. 7. artic. 10. diff. 4. p. 2. tr. 14. ref. 77 p. 3. tr. 4. ref. 44.

Nomine autem infirmi intelligendus est etiam damnatus ad mortem. Cur non est deneganda Communicatio post cibum. Etiam ipso die suspensionis. Vna hora ante patibulum, si mors differri non possit.

Teneatur tamen iudex concedere illi tempus confitendi, & communicandi.

Etiam si eadem autem est ratio de Communionem: nam hæc non denegatur, quoties illa conceditur: ut patet ex cap. quod in te, de Pen. & remiss. ibi per quod penitentiam morientibus non denegamus, viaticum, etiam, quod verò penitentibus exhibetur, intelligi volumus. Imò tale tempus

concedere debent etiam si timeatur fore eripiendum de carcere: nam dict. Clem. hæc conditionem non requirit, & minus inconveniens est, quod eripatur è carcere, quam quod rapiatur in carcerem sempiternum. Ita Ochagavia tract. de Euch. quest. 14. num. 10. qui explicat, teneri differre suspendium ad tres, vel quatuor dies: & limitat, nisi fuga, quæ timeatur, foret nociva Republicæ. p. 5. cit. 5. Nec valet, vers. Notandum.

52 Et verò Sacerdos in multis casibus potest non jejunus Eucharistiam consecrare, & sumere. Primus est, si in calice posuit aquam pro vino, idque post ejus sumptionem cognovit. Vide post sumptionem calicis videt consecrasset solam aquam. Potest sumere fragmentum inventum in patena, vel corporali post purificationem.

53 Secundus casus est, quando post sumptionem calicis, & ejus abluitionem videt in patena, vel corporali fragmenta: tunc enim licet Sacerdoti illa sumere: quæ pertinent ad idem convivium, quod, dum Sacerdos manet in altari nondum est absolutum. Ita Sylvester v. Eucharist. 3. § 8. contra Palucanum in 4. dist. 9. qu. 1. ibid. §. Secundus casus.

54 Sed quid, si fragmentum invenitur post reditum Sacerdotis in Sacristiam; Respondeo, probabilis est, quod sumere non possit; quia Convivium absolutum est, & Sacerdos explevit ministerium suum. Excipe casum, in quo tale fragmentum non possit decentius servari, quam sumi, & ideo pro praxi, ubi plures Missæ celebrantur, relicquia detur Sacerdoti jejuno exenti ad celebrandum, ut sumat. Vbi verò una tantum Missa celebratur, nec servatur Sacramentum, sumat illas idem Sacerdos non jejunus, quia majori reverentia servaretur. Ita Fagundes par. 3. 13. cap. 3. n. 3. Vide etiam Lugo de Euch. dist. 15. sect. 4. num. 82. Sed neque damnare Sacerdotem, qui antequam vestes sacras deponeret, reliquam sumeret in Sacristia, etiam extra hunc casum: quia hæc opinionem docet Granado dist. 8. num. 21. existimans hæc non fore novam Communionem, sed perfectam

Sacerdos celebrare potest non jejunus; post sumptionem calicis videt consecrasset solam aquam. Potest sumere fragmentum inventum in patena, vel corporali post purificationem. Sed quid, si inveniat in sacristia? Probabilis est, debere dari alteri Sacerdoti, immo, si adest. Sed probabile est, sumere posse etiam si ve fragmentum magis sit sive parvum

tionem præcedentis, *part. 3. tr. 4. res. sol. 45. Et part. 5. tr. 14. res. 43.* Et hæc omnia contra totum in 4. *diff. 12. q. 1. art. 3.* procedunt, siue reliquæ parvæ sint, siue magis, p. 2. ubi sup.

Item si adverteret se comedisse in altari post consecrationem.
Non autem frange.
Nisi imminuat scandalum.

Tertius casus est, quando celebrans post consecrationem adverteret se comedisse. Nam finire deberet sacrificium, & communicare ex cap. nihil. 7. *quæst. 1.* Ira Coninch *de Sac. q. 80. art. 8. numer. 63. part. 2. tr. 14. res. 66. 6.* Tertius casus. At ante consecrationem adverterens, debet à sacrificio cessare, nisi non posset absque nota infamiae, aut scandali, in quo casu idem dicendum est de eo, qui scanno communicantium innititur expectans Communione. Ita Prepositus in 3. *quæst. 89. q. 9. dub. 2. tr. 4. p. 4. tr. 4. res. 104. 9. Tandem.*

Potest item celebrare post cibum in articulo mortis propria, si non potest aliter communicare.
Sed an etiam, ut communice alium moriturum. Communior negat.

56 Quartus casus est articulus mortis naturalis, vel violentæ ipsius Sacerdotismam, si debet communicare, potest & debet etiam celebrare ut communicet, si aliunde Communione habere non potest. Ita Zambrar *is de Euch. c. 3. dub. 6. num. 2.* quidquid contra dicit Paulus *de Euch. lib. 1. quæst. 393. p. 3. tr. 3. res. 36.*

57 Sed an liceat Sacerdoti celebrare non jejuno ad dandum viaticum alteri moribundo? Communis opinio apud Suarez in 3. *tom. 3. diff. 68. sect. 5.* Hurtadum *de Euch. diff. 9. diff. 17.* & alios, negat, quia major ratio habenda est reverentiæ huic Sacramento habitæ, quam necessitatis proximi: & præceptum obligat infirmum, quando Sacramentum decenter conficitur, & sumi potest. Unde est dispar ratio in hoc casu, & proximè superiori: nam ibi duo præcepta concurrunt in eadem persona Sacerdotis, in quam majus, scilicet divinum, præferri debet, hic verò concurrunt in diversis. Sed Granado in 3. *part. 6. tom. 10. diff. 5. num. 12.* & alii dicunt, posse etiam in hoc casu, & Sacerdotem teneri succurrere morituro ex lege charitatis divinæ, quæ præferri debet præcepto Ecclesiastico communicandi jejune, sicut, ob eandem rationem, pro communicando moribundo celebrare

Granado affirmat.
Quæ sententiæ ducuntur à Majori.

potest bis eodem die. Hanc sententiam docuerat etiam Major. in 4. *diff. 9. quæst. 3. ad 5.* addens, Sacerdotem in hoc casu non debere celebrare, aut vestes sacras induere, sed statim consecrare, ut reperitur, quod Granado nimia licentia videtur. Docuerunt etiam Augustus *de Euch. lib. 1. q. 393.* & Layman. *lib. 5. tr. 4. Et canon. cap. 6. numer. 22.* in casu necessitatis, si fructu videlicet moriturus aliud Sacramentum, Pœnitentiæ, aut Extremæ Vinctio- nis suscipere non potuisset, & scandalum cessaret, *part. 2. tractat. 4. res. sol. 66. part. 3. tractat. 4. res. sol. 33. Et part. 5. tr. 3. res. 35.*

58 Quintus casus est, si Sacerdoti celebrandi injiceretur metus mortis, nisi sic celebraret, & id quidem non in contemptum Ecclesiæ, ejusque præceptis, (nam tunc esset intrinsicè malum, & ipse timeret mortem subire potius, quam sic illata, sic celebrare) sed in alium finem, puta ne in contumaciam audiant factum, &c. Et ratio est, quia lex Ecclesiastica non obligat cum tanto rigore. Ita Ochagavia, *de Sacram. tract. quæst. 12. num. 15.* quod etiam dicemus de Sacerdote excommunicato, V. Excommunicationis, numero 18. p. 5. tr. 3. res. 39.

59 ¶ Quinto, communicans debet esse aptus. Fit autem ineptus per excommunicationem, & interdictum personale; excommunicatus enim aut personaliter interdictus ad Communione non accedens, peccat mortaliter. V. Excommunicationis, & Interdicti & inter- personalis effectus. dicto personali.

60 ¶ Sexta Communiantis conditio est, ut sit CONTRITUS, hoc est, ut non accedat ad Communione cum conscientia peccati mortalis, nam si sic accedit, quamvis revera sit in gratia, committit sacrilegium, & gratiam amittit. Excipit Lugo casum extreme necessitatis, ut si v. g. irruente hæreticorum, vel Paganorum multitudine in Ecclesiam, timetur SS. Eucharistiæ villendum tunc enim Catholicus existens in peccato, qui in re tam subitane non posset ad contritionem excitari, posset sacram Eucharistiæ sumere, ad

ritu-

vitandam eius irreverentiam, sicut etiam possit non jejunus. Vide etiam V. Celebrare Missam n. 35. par. 3. tr. 13. res. 74. in fine.

Et quamvis sum potest, mero 3. & alii dicunt, quod accedere ad Communionem cum conscientia peccati venialis est sacrilegium veniale. Sicut autem V. Eucharistia, numero 2. id limitat, quando ipsa Communio ordinaretur ad veniale, ut si quis communicaret ob vanam gloriam, &c. aut quando peccatum veniale consisteret in exteriori irreverentia in ipsa Communionem, ut si quis inter communicandum otiose loqueretur, tideret, &c. Sed quid, si quis communicaret cum distractione voluntaria? Respondet Sancius select. disput. 2.3. numer. 32. non peccatum venialiter quia nulli bi precipitur attentio in Communionem, nec ipsa Communionis natura postulat attentionem; quia est manducatio; secus verò de oratione, quæ est locutio cum Deo; nam qui distractè loquitur, facit injuriam ei? cui loquitur, non tamen cibo quem distractè comedit. Consulendam tamen esse attentionem, sed si quis tale consilium sequi nolit, non ob id retrahendum ab altari. At Filiucius ait, attentionem esse unam ex circumstantiis ad dignam Communionem requisitis, quam voluntarie distrahere esset peccatum veniale. par. 3. tract. 4. res. 32.

Et sine distractione.

62. Est autem peccatum mortale ad Communionem accedere non solum cum conscientia, sed etiam cum dubio peccati mortalis. quidquid novissime contra sentiat Granado in 3. parte. conser. 6. tractat. 10. disputatione 7. numero 13. Nam, sicut tenemur confiteri peccata certa ut certa, ita tenemur confiteri dubia ut dubia; ut dicemus infra V. Confess. numero 38. Si ergo peccata dubia confiteri tenemur, non possumus cum illis absque prævia Confessione communicare. par. 5. tractat. 14. res. 44. Si quis etiam ante Communionem recordaretur peccati mortalis inculpabiliter in

Aut dubio peccati mortalis.

confessione omitti, teneretur iterum confiteri, cessante scandalo, quia verè habet conscientiam illius peccati. par. 11. tractat. 8. res. 40. contraria opinio varias censuras sustinet.

63. Est ergo septima communicantis conditio, ut sit PASSIVUS, seu confessus; Non enim satis est, peccatorem accedere contritum, sed oportet sacramentaliter confiteri, si habet copiam Confessarii. Ita statuit Tridentinum sess. 13. cap. 7. can. 11. Et in hoc erravit Cajetanus, v. Communionis. Unum casum excipit Concilium, quando scilicet est necessitas communicandi ob periculum mortis, aut ad vitandam infamiam, &c. & deest copia Confessarii. In quo casu permittit communicare cum sola contritione, & postea confiteri. Sed quandoam censetur adesse necessitas celebrandi, & communicandi absque Confessione ex defectu Confessarii, & an liceat Confessionem dimidiatam præmittere, nec non quomodo obliget præceptum Concilii confitendi postea quamprimum, &c. vide supra V. Celebrare Missam, ad. 33. ¶

64. Unum hic dicendum superest, & est casus positus à Zambrano de Sacram. poenit. cap. 4. dub. 6. numero 6. & 7. quid nimirum faciendum sit, si accedenti Parocho ad communicandum infirmum, hic dicat se velle reconciliari, & inveniatur fecisse multas Confessiones invalidas, nec Confessionem absolvere posse, nisi post longum tempus? Respondet ille, quod si infirmitas sit periculosa, & timeatur mors, præmittenda est Confessio per mediam horam crassa minerva, cum accusatione generali, & communicandus infirmus præmissis pacto, quod sumpta aliqua occasione Parochum accersitum mittat, & Confessionem absolvat. Sin autem infirmitas non sit periculosa, & Confessio per dimidiam horam absolvi nequeat, præmittatur contritio cum proposito, confitendi eo, vel sequenti die, & communicetur. Ratio primi est, quia sic vitantur omnia incommoda;

Sed si in peccato est, aut esse dubitat, confiteatur.

Aliiter communicare non potest. Nisi desit Confessarius. Quocirca adis communicandi necessitas. Quocirca sufficit contritio cum proposito confitendi.

Vide quid faciendum à Parocho accedente ad communicandum infirmum si hic potius reconciliari, inveniatur fecisse multas Confessiones invalidas, & repetendum.

subvenitur enim moribundo præmissa Confessione possibili, & absolutione, ministrando illi Eucharistiam, & cessat scandalum. Ratio secundi, quia sic vitatur etiam scandalum, & eligitur minus inconveniens, quod est communicare illum cum sola contritione, & non cum confessione dimidiata & præpropera. Vide similem opinionem Granadi de eo, qui statim lintheum communionis, infra V. Confessionis, numero 48, parte 5. tractat. 3. resol. 75.

Post Confessionem potest quis statim communicare, & non tenetur expectare diem commisso peccato. Nec fuerit peccatum carnale. Vel etiam copulati- vita. Nam consulendum est abstinere à Communionem ai, qui pollutus est.

Deo Sane. ubi negat.

Et multa dicit. Et aucto- ritate Con- greg.

65 † Igitur septima conditio peccatore ad confessionem prærequisita est confessio. † Ac non est audiendus Navarrus de penis, distinct. 6. c. 1. docens, esse peccatum mortale Eucharistiam sumere ante diem integrum post peccatum contritus est, & confessus, par. 3. tr. 4. res. 30. in fine. Consulendum tamen est conjugatis abstinere à Communionem, si præcedenti nocte copulam habuerunt. Ita Salazar de freq. Comm. c. 9. §. 1. Nam:

66 Octava communicantis conditio est, ut sit *MYNDVS*, id est non pollutus; unde, qui post pollutionem licitam, vel illicitam, confessus tamen, præcedenti noctem habitam communicaret, peccaret venialiter secundum Nugnum in 3. par. 10. l. 9. 80. art. 9. concl. 10. Et ratio corporalis immunditiæ. Sed Saneius select. disput. 23. contrarium docet. Et primò quidem, quamvis suadendum sit conjugatis, à copula abstinere, ut Eucharistiam sumant; dato tamen: quod non abstinuerint consulendum potius iis esse, ut communicent, quia ex communione multa bona sortiuntur. Secundò consulendam esse etiam communionem habenti pollutionem nocturnam non solum involuntariam, sed etiam voluntariam, dummodo confessus sit. Quia ex una parte communicatio illi prodest, & ex alia dignus est illam accipere. Tridentinum enim sess. 23. cap. 7. eum qui nullius criminis mortalis est sibi conscius, aut si sit conscius, per confessionem se probavit, dignum censuit Sacre communionis: unde dicitur, quod talis peccat venialiter

communicando, est adversari Concilio. Ex quibus inferre, votum conjugati de non communicando in die habitæ copulæ, non tenere, quia est de minori bono. Sed contra Saneium insurgit novissimè nominatum Joannes de Lugo de Euchar. disp. 15. sect. 1. num. 4. quem vide par. 2. cap. 24. resol. 79. propè finem par. 3. tract. 4. resol. 30. Et tract. 6. resol. 71. & illud de voluntariè polluto, etiam in par. 5. tractat. 13. resol. 65.

67 Non tandem conditio communicantis est, ut sit *RECTE PARATVS*, id est devotus, attentus, &c. Sed circa attentionem, vide supra num. 51. Huc etiam pertinet cap. Ecclesiastica, dist. 23. præcipiens Sacerdoti more laicorum communicanti, ut adhibeat stolam. Quod decretum. Naldus in sum. ver. Missa, num. 6. ait, in Italiæ partibus obligare. Sed novissimè Savantus comment. ad rubr. miss. tom. 1. part. 4. tractat. 8. num. 7. ait, ubique usu abrogatum esse par. 2. tract. 14. resol. 20.

68 Et hæc dicta sunt de dispositione requisita ad dignè communicandum: ubi advertit, quod ait Sylvius in 5. par. quest. 80. artic. 11. quest. 2. cum, ubi in Paschate indignè communicaret, non satisfacere præcepto: unde præter sacrilegium indignitatis novum peccatum committere, contra præceptum, & contrahere excommunicationem latam ab Ordinario contra transgressores verè assignat; quia præceptum Ecclesiæ non est, nisi explicatio, & determinatio præcepti divini, unde intendit Communionem piam, & religiosam qualem Christus præcepit. Sed ipse contrarium tenet cum Villalobostom. 1. tract. 7. dist. 42. num. 6. & Ochagavia de Sacram. tract. 2. quest. 15. num. 6. Nam Ecclesia solum præcipit, ut sumatur Corpus Domini; ergo illis satisficit, sive dignè, sive indignè sumatur. Deinde, quia alia præcepta impleri possunt per actum quamvis mortiferum, sicut impletur præceptum Baptismi per receptionem illius in peccato mortali. Et tandem, quia ex D. Thoma 1, 2. quest. 190. art. 9.

Ar in ip- invehitur Lugo.

Sacerdos communicans mors laicorum sonetur adhibere stolam.

Quin Paschate communicans in- dignus.

Satisfacet præcepto Ecclesiæ.

Ilex, quæ præcipit aliquem actum, præcipit substantiam actus, non modum, nisi modus sit de substantia illius. At Ecclesia præcipit Communionem, non autem rectam dispositionem, neque hæc est de substantia illius; quia licet vera communio cum sacrilegio in ipsa commisso. *Egopart. 2. r. 4. resol. 43. & Addit. secund. ref. 14.*

diei hora communicare, dummodo sit jejunus, & absit scandalum. Nam, licet prohiberetur sit post meridiem celebrare, non est tamen prohibitum post meridiem communicare. Ita Azorius *part. 2. lib. 10. cap. 25. quest. 7. & alii. Quamvis Coninch de Sacram. quest. 8. artic. 10. n. 85. ex reverentia tanto debita Sacramento; non esse p̄mittendum dicat, ut aliquis sine necessitate sub vesperam, & qualibet hora diei communitur part. 2. tractat. 14. resol. 54.* Sæpius uno die communicare non est prohibitum jure divino, etiam extra festum Natiuitatis Domini, quia Leo III. aliquando celebravit eodem die septies vel octies, ut testatur Baron. *tom. 9. ad ann. 816. part. 11. tractat. 7. resol. 15.* cavenda tamen est frequentia quæ Sacramenti contemptum parere posset. Idcirco Ecclesia prohibet communionem iterari eodem die. c. consuluisti, de celebratione missar. c. subficir. de consecr. dist. 1.

Et quælibet hora diei post meridiem,

COMMUNIONIS
tempus & Locus.

Tempus, quo quis tenetur communicare, dictum est supra V. *Communione necessitas.* Præter illud potest quis communicare quocumque die, etiam in die Veneris Sancti, quia in hoc Ecclesia nullam limitationem apposuit. Innocentius enim I. *Epist. 2. ad Decentium cap. 4.* solum habet, ea die ex traditione Ecclesia non celebrari. Et Missale Romanum ordinans feria V. reservandas esse aliquot Particulas consecratas pro infirmis, non prohibet ministrari sanis: unde videtur illis concedere. Quod autem expresse non concedat, id est, quia sani eo die in signum motoris à sacra refectione abstinere solent: quæ tamen consuetudo non inducit necessitatem, sed congruitatem. Ita Hurtado *de sacrific. disput. 4. diff. 3.* & apud illum Vasquez, & Suarez, & alii contra Francolinum *de Horis Canon. c. 30. n. 12. p. 4. r. 4. r. 4. resol. 237.*

Causam infirmitatis potest communicare in die Veneris Sancti, & Sabbati Sancti.

Sancti, & Sabbati Sancti. Congregat. sub Urbano VIII. decrevit tantum causa infirmitatis licere in die Veneris Sancti communicare, *part. 9. tract. 7. resol. 24.* & Sabbatho Sancto celebrare post inceptam Missam majorem (secluso scandalo,) sed si in illo die incidit festum Annuntiationis Beate Mariæ, potest Episcopus dispensare ad celebrandum in aliis Ecclesiis. *5. Notandum,* & in Missa media noctis Natalis Domini potest communicari. *p. 9. r. 4. ref. 43.*

70 Potest etiam quis quacumque

71 Quoad locum potest quis communicare in omni Ecclesia seculari, aut regulari: & si dabet Bullam, communicare potest in Oratorio propriæ domus. † Excipit tamen diem Paschatis in quo quilibet communicare tenetur in sua Parochia, Sed de hoc quoad privilegia Regularium, vide v. *Regularium, annum. 4.*

Locus est Communio præ sanis.

72 Infirmi communicare possunt in propriis domibus. Imò etiam in navibus. Vide infra V. *Eucharistia custodia.*

COMMUNIONIS
Minister.

73 † Minister Communione ex can. pervenit, de consecratione minister debet esse Sacerdos, quamvis ex necessitate possit ministrare Diaconus cum licentia Parochi, si ad sit, & si non ad sit, sine illa, ex can. *diaconus rarus. dist. 93.* Non solum autem Sacerdos, sed etiam Curatus esse debet, nisi habeat quis *Dispen-*

Bb 3

quis *Dispen-*